

ПОДІЛЬСЬКЕ СЛОВО

16 сторінок

№21 (5125) П'ятниця, 29 травня 2015 року

Спортивний фестиваль "Ровер": фоторепортаж.

14 стор.

Мирослав Маринович: "Переможними нас робить не зброя, а сила духу".

www.trrada.te.ua - веб-сторінка Тернопільської районної ради

5 стор.

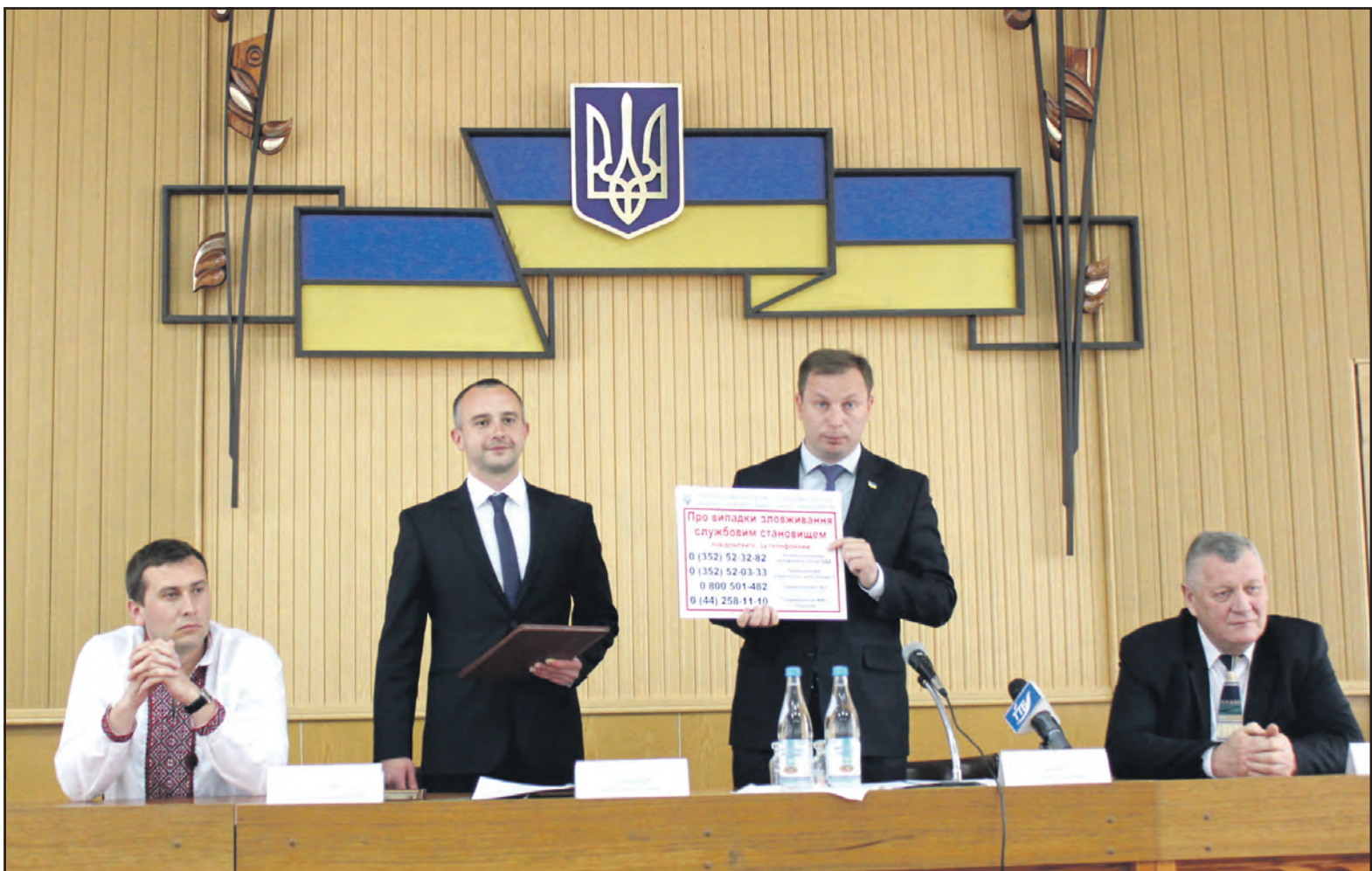
Війна на Сході України очима волонтера Світлани Гоч.

16 стор.

Тернопіль fashion days-2015: українське — модно.

Критерії влади

24 травня голова Тернопільської ОДА Степан Барна представив громадському активу Тернопільського району новопризначеного голову Тернопільської райдержадміністрації Олександра Похилого (другий зліва). На фото справа — голова Тернопільської районної ради Василь Дідух, зліва — народний депутат України Тарас Юрик.

Ірина ЮРКО. Фото автора.

У неділю, 24 травня, голова Тернопільської обласної державної адміністрації Степан Барна представив громадському активу Тернопільського району новопризначеного голову Тернопільської районної державної адміністрації Олександра Похилого. Участь у представленні голови РДА взяли народні депутати України Тарас Юрик та Роман Заставний, голова Тернопільської районної ради Василь Дідух.

Розпорядження про призначення на посаду голови Тернопільської райдержадміністрації Олександра Похилого Президент України Петро Порошенко підписав 21 травня 2015 року.

Олександр Похилий подякував за виявлену йому довіру. «Пріоритетними напрямками у моїй роботі буде забезпечення мобілізаційної кампанії, допомога сім'ям бійців АТО, боротьба з ко-

рупцією, залучення інвестицій, розвиток інфраструктури та створення робочих місць, — зазначив Олександр Похилий. — Усвідомлюю, посада голови Тернопільської РДА — велика відповідальність, буде важко. Замість питання «Що для мене зробила країна?», поставмо «Що я зробив для рідного краю?», тож закликаю всіх спільно працювати для розвитку регіону. А двері мого кабінету завжди відчинені для кожного».

Степан Барна інформував присутніх щодо проблемних питань, які першочергово планують вирішити у Тернопільському районі за рахунок фонду регіонального розвитку. Це — реконструкція дахової покрівлі геріатричного будинку в с. Петриків, реконструкція приміщення дитячого садка в селі Ігровиця, будівництво паливної і електромереж у с. Байківці, реконструкція котельні та переведення її на альтернативні види палива у смт Великі Бірки, будівництво ліжко-ролерної траси на базі ФСТ «Колос» у селі Підгородне.

Із вирішенням актуальних питань керівникам на місцях сприя-

тимуть представники міжфракційного об'єднання «Тернопільщина», яке 15 народних депутатів створили у Верховній Раді України, повідомив Степан Барна. «Сьогодні завдання №1 для керівництва Тернопільського району — активна мобілізаційна кампанія для забезпечення ротації, — сказав Степан Степанович. — Іншим ключовим моментом у роботі влади регіону є легалізація використання природних надр — на території Тернопільської області є майже 200 кар'єрів, з них на сьогодні легально діють тільки 15%. У Тербовлянському та Збарзському районах уже розпочали процедуру легалізації діяльності кар'єрів. Також до кінця року на Тернопільщині повинні запрацювати усі спиртозаводи — в області уже відновили роботу п'ять спиртових заводів. Наразі знаходимося у пошуку інвесторів, зокрема, я мав продуктивну розмову з цього приводу із аграріями Тернопільського району на предмет укладання інвестиційних угод щодо можливості запуску спиртозаводів».

Степан Барна висловив вдячність аграріям, підприємцям, во-

лонтерам Тернопільського району, які активно підтримують армію. Зокрема, передав військовому Олегу Федіку акт права власності на землю, подяку волонтеру з Тернопільського району, директору Чернелево-Руської ЗОШ І ст.-дитячого садка Світлани Гоч, волонтеру, директору ТДВ «Плотицька Агропромтехніка» Василю Залішчуку, о. Василю Броні — волонтеру від церкви Вознесіння Христового селища Велика Березовиця.

З призначенням голови Тернопільської райдержадміністрації Олександра Похилого привітав голова Тернопільської районної ради Василь Дідух: «Олександр Ігоровичу, Ви прийшли працювати в самодостатній в економічному плані район, — наголосив Василь Степанович. — Тернопільський район має високий потенціал — торік ми подолали 1 млрд. тон виробництва промислової продукції. Можна бути спокійним і за виконання бюджету району у 2015 році, адже уже за перший квартал його виконано на 150% від запланованих показників».

Продовження на 2 стор.

КОМПАНІЯ ЛАН

ОФІЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ

CLANAS

www.lanclaas.com.ua

Наша сторінка

www.facebook.com/PodilskSlovo

facebook

• Призначення

• Це важливо

28 травня на добрі починання голову Тернопільської РДА Олександра Похилого (крайній зліва) благословив архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівської єпархії УГКЦ Василій Семенюк.

Критерії влади

Продовження.
Початок на 1 стор.

Тернопільський один із небагатьох районів області, які в повному обсязі виплачують заробітну плату вчителям з 20-відсотковою надбавкою, проводиться індексація заробітної плати. У районі є потужні підприємства, на високому рівні представлено аграрний сектор. Вдячний Тернопільській обласній державній адміністрації, що врахували думку громад Тернопільського району під час створення перспективного плану Тернопільщини в рамках адміністративно-територіальної реформи – це аванс Тернопільському району з боку ОДА», — сказав Василь Степанович.

У день призначення Степан Барна вручив Олександру Похилому інформаційну таблицю з контактними номерами телефонів, куди звертатися у випадку зловживання службовим становищем, якщо таке буде в Тернопільській РДА.

Довідково. Олександру Похи-

лому 31 рік, народився у Тернополі, з відзнакою закінчив факультет іноземних мов Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, магістратуру факультету економіки підприємств Тернопільського національного економічного університету. З 2010-го до 2014 рр. працював заступником директора приватного підприємства «ФРД». З кінця 2014 р. був помічником народного депутата України Тараса Юрика. Одружений, виховує шестирічну доньку.

• Право

Правоохоронці звітували у Великих Бірках

14 травня у залі засідань Великобірківської селищної ради відбулась позачергова сесія, в якій взяли участь заступник начальника відділу начальник МГБ Тернопільського РВ УМВС майор міліції Василь Дідух, старший дільничний інспектор міліції, майор міліції Володимир Гаврилюк, помічник начальника з матеріального забезпечення Тернопільського РВ УМВС підполковник міліції Віталій Садник.

Під час сесії Великобірківської селищної ради.

На сесії Великобірківської селищної ради правоохоронці звітували про діяльність старшого дільничного інспектора міліції на території смт Великі Бірки, майора міліції Володимира Гаврилюка. Розглядалось питання про виділення майору міліції Володимирі Гаврилюку службової квартири.

Виступ Василь Дідух та Володимир Гаврилюк розпочали із

окреслення завдань, що стоять перед органами внутрішніх справ України, про стан розкриття злочинів, проблемні питання, що стосуються охорони громадського порядку та налагодження співпраці щодо патрулювання. Доповідачі акцентували увагу на окремих шахрайствах, від яких найчастіше потерпають мешканці Тернопільщини і Тернопільського

району. Присутні дискутували про роботу органів внутрішніх справ щодо охорони громадського порядку, особливу увагу звернули на обмеження вживання алкоголю у вечірній та нічний час, виявлення та документування таких фактів.

Подібні заходи домовилися проводити у Великих Бірках і надалі.

Видача довідок про розмір пенсії за 2014 рік для оформлення субсидій та прийом документів про звільнення з роботи проводиться у відділі з обслуговування та розгляду звернень громадян (кабінет №6) із 08.30 до 16.45 год.

“Пульс” ДФС: (044) 284-00-07

Завдяки “Пульсу” представники бізнесу, в тому числі і суб’єкти ЗЕД, мають можливість повідомити про неправомірні дії або бездіяльність співробітників Державної фіскальної служби керівництво відомства та оперативні вирішити суперечливі питання, що виникають не тільки у сфері адміністрування податків, а й під час здійснення митного контролю та митного оформлення. **Номер цілодобової телефонної лінії сервісу “Пульс”. Державної фіскальної служби — (044) 284-00-07.**

Допоможемо всім миром нашим воїнам

Валентина СЕМЕНЯК.

Тепла і щира зустріч відбулася за круглим столом у Тернопільській райдержадміністрації представників влади, громадських організацій з воїнами АТО, які повернулись додому.

Розмова вийшла конструктивна і відверта. Хлопці поділились (спочатку не дуже охоче) своїми проблемами, з якими доводиться зустрічатися мало не щодня у житейських буднях. Перший заступник голови Тернопільської РДА Богдан Лихий почав розмову відразу із конкретних пропозицій: виділення земельних ділянок, реабілітація (відновлення фізичного та психологічного здоров'я). Заступник голови Тернопільської РДА Уляна Лялька, представники Держземагенства, управління соціального захисту населення РДА, Тернопільського територіального медичного об'єднання попросили воїнів звертатися до них з будь-яких питань. Також проінформували, куди і з якими документами їм слід йти, аби уникнути черг.

Ні для кого не секрет, що внаслідок пережитих стресів посттравматичний синдром може тривати роки. Представники громадських організацій “Світлодар” (Борис Семеняк) та “Самооборона” (Юрій Моргун) заголосилися зайнятися оздоровчою частиною спільного проекту: медитативне дихання, спеціальні фізичні вправи, які виводять організм зі стресу, арттерапія. До них приєднався також о. Андрій, капелан із Малої Іловиці, Шумського району, який знає проблеми солдатів не зі слів. У нього щодо воїнів також є цікавий план: духовні реколекції у Малій Іловиці — землі, яка дала світові сучасного святого Амфілохія, мощі котрого перебувають у Почаївській лаврі. Преподобний Амфілохій (в миру Яків Головатюк) підпільно лікував і цілював воїнів УПА.

Також — відпочинок на природі. Шумщина і Кременеччина багаті хвойними лісами, чистими джерелами. На завершення зустрічі до хлопців звернувся народний артист України Володимир Ячмінський, який спеціально завітав на зустріч, аби особисто подякувати воїнам за мужність. Монолог Возного із п'єси Наталка-Полтавка був для всіх справжньою несподіванкою. Актор побажав хлопцям внутрішнього спокою і наголосив, що радість і сум завжди мають бути

в балансі.

ГО “Світлодар” виступила з ініціативою волонтерського руху з реабілітації на більш глибоких та дещо нових підходах до цього питання. Адже всі добре розуміють, що сьогодні Україна може вирішити ще одне не просте та дуже важливе питання. І це питання стоятиме впродовж багатьох років: повернення до повноцінного життя і нормальних стосунків у сім'ї та суспільстві кожного захисника нашої землі.

Стреси, котрі отримують бійці, дуже глибокі і їх непросто позбутися. Тому пропозиція стосується простих та надійних методів виходу з психологічної та посттравматичної кризи за допомогою вправ дихання, мислєобразів, арттерапії, медитації, вправ та рухів з йоги, цигун та інших древніх східних практик (Китай, Японія, Індія), які допомагають активізувати роботу меридіанів усіх органів, покращити обіг енергії в десятках тисяч каналів біополя. Все це допоможе вивести стресові блоки за межі організму. Адже стреси — це згустки енергії низької вібрації, і, як доведено багатьма відомими вченими медиками та біологами, вивести їх із тіла можна тільки енергетичним шляхом. Наше завдання створити для всіх під час реабілітації максимально позитивну атмосферу радості та любові. Якіраз ці вібрації дають силу духу та душі. Тоді людина, з усіма її аспектами, повертається в нормальний фізичний та психологічний стан.

Поряд з багатьма психологічними та медичними способами використання позитивних мислєобразів, звуків (звукотерапія), арттерапія, молитва — створюються вібрації високої частоти. Стреси, страхи, недовіра, переживання — це низькочастотні вібрації, які руйнують біополе людини та її енергетичні структури. Високочастотні вібрації в кожній клітинці нашого тіла здатні виводити назовні блоки посттравматичного синдрому.

У плані реалізації цієї програми також передбачена робота з майбутніми воїнами, аби правильно налаштувати їх на перебування в неадекватних умовах та ситуаціях. Ця робота проводиться не лише з воїнами АТО, а й з членами їхніх сімей (за бажанням).

Телефони для спілкування:
ГО “Світлодар”: 0672081311,
0685870258;
ГО “Самооборона”:
0980785029

• Профорієнтація

Що впливає на вибір професії?

Аліна ГРИЦАЄНКО, провідний фахівець з профорієнтації Тернопільського міськрайонного центру зайнятості.

Тернопільський міськрайонний центр зайнятості провів виїзні акції із використанням спеціального обладнання транспортного засобу «Мобільний центр профорієнтації» у загальноосвітній школі сіл Біла, Великий Глибочок, Стегниківці та Почапінці Тернопільського району

Під час заходів учні ознайомилися із ситуацією на сучасному ринку праці у Тернополі та Тернопільському районі, світом професій, правилами вибору майбутнього фаху, брали участь у профорієнтаційних іграх.

Школярі взяли активну участь у вправі-дискусії «Хто чи що

впливає на вибір майбутньої професії?». Вони з'ясували, що вибір повинна робити, насамперед, сама молода людина, беручи до уваги власні можливості та нахили, бажання і потреби суспільства.

Учні висловлювали мрії про майбутню трудову діяльність, розповідали про професії батьків. Дев'ятикласник Дмитро бажав стати спеціалістом у сфері ІТ-технологій. Він впевнений, що людина повинна виконувати свою роботу кваліфіковано та із задоволенням.

Бажаючи пройти психологічне тестування з метою виявлення нахилів та здібностей. Загалом у заходах взяли участь понад 300 школярів.

До кінця травня фахівці з профорієнтації Тернопільського міськрайонного центру зайнятості планують завітати у ЗОШ сіл Мар'янівка, Йосипівка, Лучка, Дубівці, Домаморич, Козівка Тернопільського району.

“Invest in Ternopil-2015”

Галина ЮРСА —
ТРР “Джерело”.

21 травня у “зеленій” кімнаті Тернопільської міськради відбулася прес-конференція щодо проведення у Києві Міжнародного інвестиційного бізнес-форуму “Invest in Ternopil-2015” з участю міського голови Тернополя Сергія Надала та радника міського голови з питань проведення реформ та залучення інвестицій Іло Глонті.

До слова. 27 травня у Торгово-Промисловій палаті

відбулася головна подія року у сфері інвестиційного розвитку областей України: Міжнародний бізнес-форум “Invest in Ternopil-2015”. На ньому були присутні приватні підприємці, іноземні послі, представники інвестиційних фондів і державних органів, які зацікавлені в ініціюванні, розвитку та підтримці бізнес-проектів для забезпечення істотного підвищення рівня життя громадян нашої країни і Тернопільської області, зокрема.

Як наголосив Сергій Надал, “маємо на меті не чекати, коли до нас прийде інвестор, а самим заявити про значний по-

тенціал нашого Тернопільського краю”. Для цього презентовано бізнес-проекти Тернопільської міської ради та Тернопільської ОДА, окремих підприємців, представлених на бізнес-форумі в Києві. Створено кліп на англійській мові про інвестиційний проект Тернополя як креативного міста.

Іло Глонті розповів про новий довготерміновий сайт InvestINternopil2015, який вже має понад 2,5 тисячі переглядів. Сайт містить інформацію, представлену на бізнес-форумі у Києві, а також використовуватиметься для майбутніх бізнес-проектів.

Під час прес-конференції міський голова Тернополя Сергій Надал та радник міського голови Іло Глонті.

• Культура

Мамине свято в Гаю Кобзаря

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Сімнадцять років поспіль у другу неділю травня українці відзначають День матері — наймилішої, найніжнішої, найріднішої, найдорожчої людини. Це одне з найбільш зворушливих, душевних свят весняної пори, коли природа вдягається в зелень, а в небесній блакиті лунає пташиний спів. Концертне дійство з цієї нагоди відбулося 10 травня в Гаю Кобзаря в селі Великі Гаї Тернопільського району.

— Магічне слово “мама” вічне і неповторне, як світ. Воно таїть у собі безліч спогадів про найближчу, найкращу у світі людину, — зазначили, відкриваючи захід, ведучі Соломія Стус і Андрій Ладишко. — Її очі супроводжують дітей у далеких життєвих мандрівках. Материнська ласка гріє все життя, аж до старості. Бог створив матір для краси і щастя, щоб вона дарувала життя і була продовжувачем роду людського.

Організатори події — завідувач Народного дому села Великі Гаї Микола Гуль спільно з самодіяльними колективами — підготували односельчанам і гостям села чимало мистецьких сюрпризів. Найціннішим привітанням для матерів є слова вдячності та усмішки дітей. У виконанні дитячого ансамблю “Домісолька” прозвучали пісні “Люблю цей світ” і “Тільки мама одна”. Учениця 6 класу Великогаївської загальноосвітньої школи I-III ступенів Марія Сагаль заспівала пісню “Мамо”, другокурсниця Анастасія Калужка — “Пісню про матусю”, п'ятикласниця Ілона Жаловська — “Сади цвітуть”, восьмикласниця Яна Андросюк — “Моя мама”. Веселі пісенки і танці матусям подарували вихованці груп “Веселий вулик” і “Посмішка” навчального дошкільного закладу “Країна дитинства” села Великі Гаї. Зі словами вдячності за вічну любов і незмірну ласку до матерів звернувся Великогаївський сільський голова Олег Кохман.

Зі сцени лунала дзвінкоголоса українська пісня у виконанні Ярослав

Народний аматорський хор села Великі Гаї (художній керівник Іван Виспінський, концертмейстер Василь Коваль).

Учасники маминого свята у Великих Гаях — вихованці навчального дошкільного закладу “Країна дитинства” с. Великі Гаї та учні Великогаївської ЗОШ I-III ст.

лава Музики, Андрія Сеньківського, Юрія Петрини, дівочого вокального ансамблю “Мрія” Великогаївської ЗОШ I-III ступенів (керівник Марія Ярема). Пісню-вшанування воїнів Української армії та героїв України виконали Володимир Депутат та Іван Виспінський. З танцювальними номерами на сцені виступила дитяча танцювальна студія села Великі Гаї “Первоцвіт” (художній керівник Михайло Качан). Родзинкою урочистостей став

виступ народного аматорського хору села Великі Гаї (художній керівник Іван Виспінський, концертмейстер Василь Коваль), який виконав композиції, присвячені темі війни на сході України.

— Дай вам, Боже, діждатись тієї пори, коли чисте синє небо зігріє ваші страждальні душі і теплом своїм зменшить біль ваших сердець, а перед вашим поглядом зацвітуть сади, заколосять ниви добрим зерном, і в чисто-

му мирному небі розилється нескінченне соло неперевреного степового співця — жайворонка, — сказала ведуча концерту Соломія Стус. — Онуків вам, діточок — домашніх соловейків, які чистим щибетом звеселятимуть вас та множитимуть надію на краще завтра нашої долі. Нехай весняне тепло зігріє нас, об'єднає і згуртує. Щастя, здоров'я вам, дорогі матері!

Гості та учасники урочистостей з нагоди Дня матері в Гаю Кобзаря у селі Великі Гаї. 10 травня 2015 року.

Тернопільський об'єднаний міський військовий комісаріат проводить відбір кандидатів на військову службу за контрактом із числа осіб рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу

Грошове забезпечення від 2500 гривень, буде залежати від займаної посади, військового звання, кваліфікації, терміну та умов проходження військової служби. Крім того, існує ряд допоміжних виплат:

* для вирішення соціально-побутових проблем раз на рік видається матеріальна допомога;

* у разі відбуття у щорічну чергову відпустку виплачується грошова допомога на оздоровлення;

* за підтримання високої бойової готовності, зразкове виконання службових обов'язків, бездоганну дисципліну щорічно виплачується грошова винагорода;

* при переїзді до нового місця служби виплачується грошова допомога у розмірі 100% місячного грошового забезпечення та 50% на кожного члена сім'ї.

Соціально-правовий захист військовослужбовців, перспективи кар'єрного росту та переваги військової служби за контрактом:

* стабільна висока оплата праці;

* високоякісне безкоштовне медичне обслуговування;

* після закінчення терміну першого контракту право на безкоштовне отримання заочної вищої освіти;

* шанси на дальше проходження служби в елітних військових формуваннях (СБУ, МВС тощо);

* можливість отримати безкоштовне житло;

* участь у миротворчих операціях та інших заходах міжнародного військового співробітництва;

* високий рівень соціальних гарантій та правовий захист військовослужбовця розповсюджується і на членів його сім'ї;

* можливість безкоштовно отримати нову цивільну спеціальність на курсах із перепідготовки військовослужбовців, які звільняються з лав Збройних сил України;

* виконання почесного обов'язку охорони морського простору України, захист її незалежності та цілісності.

Військовозобов'язаних або громадян призовного віку від 18-60 років, які бажають проходити військову службу за контрактом у військових частинах, що дислокуються на території Тернопільської області та України, просимо звертатися в Тернопільський об'єднаний міський військовий комісаріат за адресою: м. Тернопіль, вул. Тролейбусна, 5 з понеділка по п'ятницю з 08:00 до 17:00 год. та за тел. 43-58-19, 43-58-15.

• Служу Україні!

• Мобілізація

Портрети з війни

Світлана ГОЧ.

Весна на полях Сходу капризна. Від дощів та коліс військових вантажівок – барикади болота. Наш приємний супутник на одну з ліній оборони – отець Віталій, капелан 80 (тепер 81) бригади. Знаю отця всього лише від Різдва, втім, майже щоденне спілкування з цим відкритим та душевним священником надає нашому знайомству відтінку давнини.

Отець Віталій Кестер є парохом малої жменьки парафій такої ж невеличкої греко-католицької церкви-каплиці у Костянтинівці на Донеччині. Сам родом з Івано-Франківська, дружина Наталя – з Косова. Ось уже дев'ять років душпастирського служіння вони наповнюють цю заскорузлу атеїстичну буденність Сходу здоровим карпатським духом і окриленою рідними традиціями душею. Нелегко їм тут, на чужині, але з покорюю і вдячністю приймають від Бога всі труднощі й терпіння, а разом з ними – цінні миті правдивої радості за наших солдатів.

...Воїни захотіли посвятити свої пасочки на Великдень у касках! Цим унікальним видовищем не можна було не намілюватись: у приміщенні, пристосованому на базі частини під каплицю, кілька десятків касок, наповнених святковими пасками, пахучими ковбасками, писанками та свічками терпеливо очікували від отця Віталія благодатного освячення. Як тут душа не наповниться світлом!

Аж ось поворот і кінцева! Щоб добратися на позиції до хлопців, відвантажуюмо все необхідне й пересідаємо на УРАЛа. Наш отець давно звик до екстремальних умов, після яких доводиться ретельно відпирати від болота під'ярик і штани. А інколи й сушити та відчищувати служебник, з якого навіть під дощем відправляється ретельно відпирати від болота під'ярик і штани. А інколи й сушити та відчищувати служебник, з якого навіть під дощем відправляється ретельно відпирати від болота під'ярик і штани. А інколи й сушити та відчищувати служебник, з якого навіть під дощем відправляється ретельно відпирати від болота під'ярик і штани.

Саморобну польову дерев'яну каплицю на фронті бачу вперше. Її автор – Роман, командир взводу (позивний Камікадзе). Питаю, чи ще щось виготовляв колись своїми руками. Ні, не доводилось. Роман – львів'янин, працював до війни барменом. Патріот і глибоко віруюча людина. Свого часу побував у кількох святих місцях світу. Подарував своєму капеланові, отцю Віталію, святий хрест з Єрусалиму із вміщеними туди реліквіями. Та й на війні, зрештою, вимірив боями не один населений пункт, зокрема аеро-

Отець-капелан Віталій Кестер відправляє літургію у каплиці в польовому таборі біля м. Костянтинівка на Донеччині.

Микола Питель із Товстолуга Тернопільського району – в зоні АТО.

порт, Піски, Водяне, Опитне тощо. На свій молодий вік тримає у взводі міцну дисципліну, однак дуже хоче додому. Роман подарував на пам'ять (можливо для майбутнього музею) свою бойову патріотичну футболку, яка пройшла з ним всіма дорогами пекла і вберегла, як він вважає, із Божої ласки йому життя. Щиро вдячна за такий безцінний дарунок! Так хочеться, щоб це молоде світле життя було наповнене найпрекраснішими подіями!

У взводі Романа – співучі й веселі хлопці. Без смачного обіду й теплої пісні не відпустили. Щира українська пісня разом з молитвою біля каплиці тут є пристанню для втомленої душі та наснагою бойового духу. Вони не знають, що їх очікує завтра. Але всі одноставно впевнені в одному – ні кроку не поступляться назад! Вони тут до кінця – за своїх рідних, за нас, за Україну! Бережи їх під своїм Покровом, заступнице наша небесна!

Повернулися з полів на базу 80-ки, що в Костянтинівці. Допоки спілкувалися із знайомими вояками з Тернополя та Львівщини, на територію частини під'їхала потужна вантажівка. З кабіни вистрибнув водій, чоловік середніх років. Легко приєднався до роз-

мови про стару та розбиту військову техніку, яку ледве доводять до пуття, однак виїжджати на лінію оборони так і нема з чим. Водій Микола, поглядаючи на свою слухняну машину, майже беземоційно пригадував численні фронтові виїзди у гарячі місця аеропорту та околиць. Найчастіше на максимальній швидкості, яку тільки можна розвинути, під зливою та ураганами свинцю й літаючих осколків. Аджі завантажений швент бєсприпасами! Краще не уявляти про наслідки хоча б одного попадання... Але з ним у дорозі нерозлучно перебував у кабіні, мабуть, сам святий Миколай! Бо жодного разу за півроку смертельних маршрутів машину не зачепило. Відповіддю на запитання, звідкіля цей відважний водій, була приємно вражена: з Товстолуга Тернопільського району. Микола Питель, наш земляк! Ось яке буває перехрестя доріг! Хай з Божою опікою щасливо повертається після служби додому, до рідних, які його з нетерпінням чекають.

Хай живими й здоровими повертаються з війни усі! З перемогою й вірою у свою країну, у свій народ! І нехай усі щирі побажання воїнам, продиктовані кожним небайдужим серцем, стануть нашою спільною молитвою за них!

На опорному пункті "Змій" біля м. Костянтинівка Донецької області волонтер Світлана Гоч передала бійцям 80-ої бригади футболки від Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України.

Учасникам бойових дій — пільги

У Тернопільському об'єднаному міському військовому комісаріаті повідомляють, що планове завдання п'ятої черги мобілізації виконане на 50%. "Ця хвиля мобілізації проводиться для того, щоб замінити наших хлопців, які знаходяться на передовій. На наступну чергу мобілізації маємо підготувати людей в навчальних частинах та підрозділах для того, щоб вони могли замінити наших земляків, які повернуться додому", – зазначає військовий комісар Тернопільського об'єднаного міського військового комісаріату, підполковник Сергій Гаврилюк.

Тим військовослужбовцям, які повернуться додому, буде надано статус учасника бойових дій, без-

коштовне лікування та знижка на комунальні послуги. "Люди, повернувшись додому, мають можливість безкоштовно лікуватися майже в усіх медичних закладах Тернопільської області, всім учасникам антитерористичної операції надається статус учасника бойових дій з відповідними пільгами, в тому числі і за комунальні послуги. Вони будуть платити 25% загальної суми", – каже Сергій Гаврилюк.

Сьогодні у Тернополі та Тернопільському районі подали документи на оформлення статусу учасника бойових дій 43 звільнених військовослужбовців – 37 з міста та 6 із району. Посвідчення видано 27 учасникам АТО.

• Великі українці

Історик, педагог Василь Якимович Дячун (справа) – один з організаторів творчого вечора "Чарівник української пісні" у центральній районній бібліотеці.

Олександр Кошиць – геній землі української

Олександра ЛІСОВСЬКА, завідувача відділом обслуговування центральної бібліотеки Тернопільського району.

15 травня у центральній районній бібліотеці відбувся творчий вечір "Чарівник української пісні", присвячений 140-річчю від дня народження Олександра Кошиця, славного сина України, геніального диригента, визначного композитора і вченого-етнографа, педагога.

Життя Маєстро – справжній мистецький подвиг, здійснений на ниві українського хорового мистецтва. У часи радянської влади він, як і сотні тисячі українських патріотів, які волею долі опинилися за кордоном, був зарахований до числа так званих буржуазних націоналістів, зрадників і ворогів народу. Ім'я його заборонялося згадувати, а його чудові твори, особливо обробки народних пісень, заборонялося виконувати. Так наше хорове мистецтво, наша культура зазнала величезних втрат, бо цілий пласт було вирвано на багато років.

Нині, коли Україна здобула незалежність, до неї поступово повертаються імена десятків, сотень славних синів і дочок нашого народу, їхній музичний, літературний, образотворчий і науково-технічний доробок. Такий час настав і для імені славного Олександра Кошиця та його творів.

Ідею проведення заходу надав Василь Якимович Дячун – історик, педагог, колишній керівник аматор-

ського хору громади смт Великі Бірки, дослідник творчості Олександра Кошиця. Василь Якимович представив цікаві матеріали про композитора. Присутніх особливо захопила розповідь про те, як потрапила до рук Василя Якимовича старовинна книга з нотами "Співни на Службі Божій" (Літургія Святого Отця нашого Івана Золотоустого) на музику Олександра Кошиця. Ноти написані на підставі старовинного українського церковного співу, видані у 1922 році в Берліні. Більшість співів у цій Літургії, а саме: "Отче наш", "Прийдіть, поклоніться", "Херувимські пісні", "Аллилуя" – складено на підставі стародавніх дяківських співів, які Олександр Кошиць почув від академіка Ореста Левицького та старих дяків.

Присутні зачаровано слухали виконання колиської "Ой ходить сон коло вікон" в обробці Олександра Кошиця ученицею 5-го класу музичної школи Софією Гнатишин під акомпанування музичного керівника Галини Нижник.

Учасники ансамблю "Калиновий цвіт" Великобуківської школи-гімназії виконали церковний гімн України "Боже великий, єдиний" в аранжуванні Олександра Кошиця, музичний керівник Наталя Грицан.

Учасники творчого вечора ще довго були під враженням від чудової музики, мали можливість переглянути книжкову експозицію "Олександр Кошиць і його хор як вісники світової слави української пісні". Маєстро прийшов у мистецтво, щоб назавжди залишитись в ній, у пам'яті сучасників і наступних поколінь. Життя коротке, а мистецтво – вічне.

Байковецька сільська рада проводить громадське обговорення "Містобудівної документації детального плану території житлової забудови на масиві в с. Байківці Тернопільського району".

Громадське слухання відбудеться 30 червня 2015 р. о 16 год. в приміщенні Байковецької сільської ради за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Байківці, вул. С. Стрільців, 43.

Байковецький сільський голова А. Р. КУЛИК.

Мишковицька сільська рада повідомляє про проведення громадських слухань з питань обговорення Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" 29 травня 2015 року о 19.00 год. у будинку культури с. Мишковиці.

Мишковицький сільський голова Б. Б. ФАРИНА.

“Дзвони Чорнобиля”

Стефанія РОМАНИШИН,
педагог-організатор
Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст.

В Ігровицькій школі відбулася лінійка пам'яті “Дзвони Чорнобиля”, приурочена 29-тій річниці Чорнобильської трагедії. Учні 7 класу нагадали усім про страшну ніч 26 квітня 1986 року на Прип'яті, в містечку атомників Чорнобиль.

Старшокласники Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст. під час лінійки пам'яті “Дзвони Чорнобиля”.

Ведучі Ігор Залецький та Настя Мізьолик розповіли, як сталася трагедія, про перших ліквідаторів катастрофи. Під час лінійки учні побували у ролях чергового атомної станції – Віталія Легети, який повідомив про трагедію; вдови Володимира Правика – Тетяни Франківської, яка розповіла про героїзм свого чоловіка, лікаря 6-ї клінічної лікарні м. Москви (де приймали перших потерпілих): – Дмитра Чумака, який сказав, що перед радіацією лікарі були безсилі, міністра енергетики – Романа Пержила, котрий повідомив, про наслідки катастрофи. Роль голошу з Чорнобиля виконав Олег Атаманчук, який розповів, у якому стані зараз Чорнобильська зона.

Богато уроків дав нам Чорнобиль: це урок недбалості й безвідповідальності, урок милосердя та професійності і чесності, урок людського героїзму та відваги. Під час заходу пам'ять загиблих рятівників вшанували хвилиною мовчання.

Тривожні дзвони Чорнобиля завжди нагадуватимуть: “Нехай

не повториться! Нехай повертаються до нас журавлі й несуть на своїх крилах мир, спокій і натхнення!”

• Духовні роздуми

“Христос воскрес — воскресне Україна”

Сьогодні наш народ та суспільство можна порівняти з учнями Ісуса Христа, що знову переживають втрату надії, розчарування та безсилля, споглядаючи на свого зневаженого та розп'ятого Учителя. Ми сподівалися на відродження вільної держави, а натомість так часто зазнаємо гіркоти розчарувань та досвідчуємо крах власних ілюзій.

Восьмикласники Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. та їх наставники під час виховного заходу “Христос воскрес! Воскресне Україна”.

Як дуже всі ми сьогодні потребуємо цієї переміни нашого суспільства силою воскреслого! І саме сьогодні ми проголошуємо: “Христос воскрес!” – і в цьому є джерело нашої надії та невичерпної сили. Святкуючи цей світлий празник Пасхи Христової, ми твердо віримо, що кожне наше зусилля, навіть найменше, якщо буде благословенне Господом, принесе свої благодатні плоди. Тож молимося всі разом про Божу милість і благословення для нашого народу, щоб він і надалі залишався народом християнським та щоб зростав у вірі й свідомості власної гідності та відповідальності за своє майбутнє. А заповнювати та опорою нашої надії є і завжди буде присутність воскреслого Спасителя між нами і слова-запевнення святого апостола Павла: “Коли Бог за нас, то хто проти нас?”

Тому сьогодні, у дні Христового воскресіння, ми все більше впевнюємося, що все у нас буде добре. Адже Господь наш помер на Голгофі за те, щоб перемогти зло, і він переміг його своїм світлим Воскресінням. Бог завжди на боці правди, отже, він на боці України. Благодатний вогонь вкотре чудесно запалав у переддень Пасхи і його сила рознеслася по всьому світу, віщуючи, що поки що його кінець відкладається. Міцніє в людських серцях надія, що і Україна наша воскресне остаточно і безповоротно. А як воно станеться і коли – залежить від кожного з нас. Молимося і просимо – і буде дано нам...

У святково прибраному актовому залі зібралась уся шкільна родина, щоб розділити радість Великодніх свят. До цієї події учасники – учні 8-го класу готувалися дуже наполегливо і старанно. Створювали власноруч прикраси, писанки, малювали святкові плакати та оздоблювали зал квітами. Тому на виступ прийшло чимало гостей, учні школи, батьки та вчителі. Атмосфера у залі була святкова та радісна, навіть не дивлячись на легке хвилювання самих учасників.

Захід розпочався із великодніх привітань, які лунали із вуст ведучих Марії Долі та Наталі Гладиш. Ці життєдайні потоки – сила животворної Божої любові, яка виявилася могутнішою від злоби пекла, від гріховності людини та від самої смерті. Отримавши звістку про воскресіння, Христові учні посліпили до спорожнілого гробу Спасителя, а зустріч із живим, воскреслим Ісусом назавжди змінила їхнє життя: смуток перемінився на радість; відчуття безсилля і розпачу – на відчуття перемоги над смертю і всім, що тримає людину в рабстві гріха; страх і непевність перед майбут-

нім – на невгамовне прагнення поєднати всіх людей із цим джерелом вічного життя з надією і вірою, що “Христос воскрес!” Цю надію у нас вселяла пісня “Надія є”, яку виконав випускник нашої школи Степан Лоїк.

Культмінацією заходу стала пантоміма “Бог любить тебе”. Вона змушувала задуматись над власним життям, над правильним вибором. Розпочалася із постановки життя простої дівчини, у якій серце сповнене віри у Бога. Та на її життєвій дорозі, як і в кожній людині, бувають труднощі та перешкоди. Які спокуси та падіння проходить людина, яка віддається від Бога. В образі злих сил постають розпусне життя, влада грошей, шкідливі звички, а саме – алкоголь, наркотики та куріння, штучна краса. Усе це учасники пантоміми зіграли переконливо та вправно, вони змогли передати усю суть постановки.

Доброю традицією на Великодні свята є водити гаївки. Адже саме в них є особливий вияв радості весни і Воскресіння Христового. Підтримали цю ідею і усі учасники заходу, радісною гаївкою і веселим хороводом звеселяли Бога. Учень нашого класу Назар Матичак розповів кумедну та дуже цікаву гумореску “Як злякати вовка”. На закінчення свята пролунали теплі слова про Великдень та про прихід довгоочікуваної весни. Кінцевою піснею стала пісня “Україна – це ти”, усі з вірою в серцях та надією на краще співали рядки пісні, тримаючи у руках жовті та блакитні кульки.

Учні 8-го класу із своїми наставниками показали захід, який проникує у серця усіх глядачів. Вони закликали нашу українську молодь бути з Богом, вірити у краще, правильно вибирати життєву дорогу та молитися. Нам усім потрібно прагнути бути сильними і вільними. Не дозволяти, щоб нас захопили міражі дешевого щастя. Потрібно іти Христовим шляхом. Це правда, що він вимогливий, але тільки завдяки йому ми зможемо втішатися повнотою сенсу життя і душевного спокою.

Софія ЖАВОРОНКО,
учениця 8 класу Почапинської
ЗОШ І-ІІІ ст.

Щиро вітаємо з днем народження генерального директора корпорації “Агропродсервіс”, депутата Тернопільської районної ради, голову ради сільгосппідприємств області **Івана Адамовича ЧАЙКІВСЬКОГО.**

Бажаємо Вам, щоб надії збувалися, Щоб друзі хорощі в житті зустрічалися, Щоб стіл був багатий і затишно в хаті, Хай дні Ваші будуть веселі, як свято. Від щирого серця Вам щастя й любові, Нехай Вам таланить і будьте здорові!

З повагою — колектив
корпорації “Агропродсервіс”.

Щиро вітаємо з 45-річчям **дорогою Наталію Григорівну БЕРЕЗОВСЬКУ,** директора ПП “Агрон” з с. Товстолуг Тернопільського району. Зичимо Вам, Наталію Григорівно, доброго здоров'я, довголіття, здійснення мрій і задухів, любові рідних і близьких, безхмарних днів, лагідного щастя й усяких гараздів. Добро, любов, прихильність долі, віддані друзі та рідні нехай супроводжують Вас на всіх життєвих шляхах!

Природа-матінка про все подбала, Весну-красну подарувала. Весна – народження життя, В серцях розквітлі почуття. Душа жіноча ніжна та привітна, Добро й любов у ній хай квітне! Війна на сході сезне і прийде тепло, Своєю ласкою зігріє Вас воно! Нехай Вас Бог завжди благословляє, В житті за руку міцно хай тримає. Кріпить здоров'ям, щастя посилає, Родині Вашій хай допомагає.

З найкращими
пожаннями – родина,
колеги по роботі, друзі.

З 45-річчям вітаємо директора ПП “Агрон”, щиро і доброзичливо людину, чудову жінку, вмлого керівника **Наталію Григорівну БЕРЕЗОВСЬКУ.**

За роком рік життя невпинно лине, Дарує весен веселковий час, У цю чудову, веселкову днину Вітання щирі Ви прийміть від нас, Хай Бог Вам послає добро і щастя, Міцне здоров'я, море благ земних, А щедрі дні, мов рушники квітчасті, Пахучим цвітом стеляться до ніг.

З повагою — колектив
редакції газети
“Подільське слово”.

Вітаємо з днем народження найріднішу у світі маму, кохану дружину, любов дочку **Оксану Мирославівну ОМельницьку** із села Смиківці Тернопільського району.

Нехай волошками цвітуть літа прекрасні, Нехай здійсняться тисячі бажань, Щоб доля дарувала тільки щастя, Ні краплі бід, ні жалю, ні страждань.

З любов'ю — син Андрій,
дочка Ольга, чоловік Юрій,
батьки Мирослав і Ганна.

Дороженьку маму, бабусю, прабабусю **Стефанію Михайлівну Дорощ** з с. Чернелів-Руський Тернопільського району вітаємо з 90-літтям. Міцного здоров'я, добра, спокою, Господнього благословення та опіки Матері Божої зичимо нашій ювілярці.

Роки прошуміли, як бистра вода, Віднесли печалі і радощі Ваші, А Ви все така ж, як колись – молода, Для нас – найрідніша, для нас Ви – найкраща. У день такий світлий, у пам'ятний час Натруджені руки ми Ваші цілуєм, Бажаємо Божої ласки для Вас, Всі квіти землі Вам сердечно даруєм. Спасибі за працю, турботу, пісні, За те, що Ви – сонце у нашій родині, Вклоняємось жінці простої і земній, Вкраїнського роду святій березині!

З повагою — син Антон
з сім'єю, внуки,
правнуки, вся родина.

Крути педалі!

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

В американського письменника Марка Твена є оповідання "Приборкання велосипеда", де автор від імені головного героя дотепно розповідає про те, як важко "приручити" "двоколісного". "Придбайте собі велосипед. Не пошкодуйте, якщо залишитеся живі", — з іронією пише американець. Твір написаний 1884 року. З того часу велосипед без перебільшення став справжнім "двоколісним другом" людини. Це не просто засіб пересування — це стиль життя.

Саме так можна було подумати, завітавши 24 травня на стадіон села Великі Гаї, де відбувся спортивний фестиваль "Ровер", присвячений Дню Героїв, який відзначають 23 травня. Понад сотню учасників фестивалю на велосипедах різних видів, різної конструкції — від звичайного дитячого триколісного до унікальних моделей — взяли участь в екскурсійному велопробігу за маршрутом Великі Гаї — Товстолуг — Грабовець (туди і назад) загальною довжиною 26 кілометрів. Організували захід Тернопільська районна державна адміністрація, громадська організація "Асоціація велосипедистів Тернопілля" спільно з ПП "Агрон", Великогаївською, Товстолузькою та Грабовецькою сільськими радами.

Велосипедний спорт зародився в Європі в 1868 році. Чемпіонати світу на треку почали проводити з 1893 року, на шосе — з 1921-го, в зачинених приміщеннях — з 1929-го. З 1948 року щорічно проводилося багатоденне міжнародне змагання велосипедистів за маршрутом Варшава — Берлін — Прага — велогонка світу.

Фестиваль "Ровер" проводиться з нагоди відзначення в Україні Дня Героїв, — повідомив співорганізатор заходу, голова ГО "Асоціація велосипедистів Тернопілля" Антон Одобецький. — Героїв не лише минулого, а й теперішнього. Не тільки тих, які сьогодні воюють на Донбасі, а й тих, які роблять усе для того, щоб Україна процвітала. Це вже другий масовий велопробіг на Тернопільщині. Перший відбувся торік у вересні за маршрутом Тернопіль — Великі Бірки в рамках відзначення 120-річчя Першого Тернопільського Велопробігу. Хочемо, щоб такі заходи на Тернопільщині стали традиційними. В процесі підготовки "Ровера" вирішили провести його у форматі фестивалю. Через соціальні мережі, засоби масової інформації запросили всіх охочих приєднатися до велосипедного руху.

Тернопільська область — одна з найперспективніших у галузі велотуризму, — зазначив перший заступник голови Тернопільської райдержадміністрації Богдан Лихий. — Мета заходу — пропаганда здорового способу життя, всесторонній розвиток молоді. В здоровому тілі — здоровий дух. Коли буде здорове тіло і здоровий дух — буде сильна, непереможна нація. З початку нового навчального сезону введемо в Тернопільській районній дитячо-юнацькій спортивній школі ставку тренера з велоспорту. Сподіваюся, такі велопробіги відбуватимуться в Тернопільському районі щороку.

З вітальним словом до учасників фестивалю звернувся Великогаївський сільський голова

Олег Кохман, директор охоронної археологічної служби України "Подільська археологія" Богдан Строць, який в процесі велопробігу провів для велосипедистів пізнавальну краєзнавчу екскурсію, познайомивши з пам'ятними місцями Тернопільського краю. Зокрема, повідомив, що до 1939 року Великі Гаї були масивом міста Тернополя, де росли дубові гаї і відпочивали тернополяни, показав старі кургани і найдавніший gps-навігатор — річку Гнізну.

Фестиваль "Ровер", окрім спортивно-краєзнавчої, мав і культурну програму. Мистецьку красу українських пісень і танцю гостям і учасникам заходу подавали лауреат всеукраїнських конкурсів і фестивалів, соліст народної аматорської вокальної студії "Музична скриня" Василь Хлисту, керівник народного аматорського театру села Великий Глибочок Роман Винник, великогаївчанки Марія Сагаль, Анастасія Калужка, Ілона Жаловська, Яна Андросюк, дівочий вокальний ансамбль "Мрія" Великогаївської ЗОШ I-III ступенів (керівник Марія Ярема), дитяча танцювальна студія села Великі Гаї "Первоцвіт" (художній керівник Михайло Качан).

До фестивалю "Ровер" долучилися навіть сім'ї. Великогаївчанин Віталій Баран завітав на велофест із дружиною Лесею і чотирирічною донечкою Соломією, яка наполегливо крутила педалі свого "триколісного друга". Пан Віталій зізнався, що полюбляє велоспорт, регулярно організовує з сім'єю велотури на 20-30 кілометрів. Інший великогаївчанин, який взяв із собою на "Ровер" дружину Оксану, синів Назара, Юрія і Сергія, Володимир Мартинов вирізнився оригінальністю, зробивши до велосипеда спеціальну коляску, щоб возити в ній чотирирічного Назарчика.

Серед представлених велосипедів були справжні унікалі. Тернополянин Андрій Ларочкін продемонстрував дорожній міський складаний велосипед "Brompton".

— "Бромптони" випускають лише в Англії, — каже Андрій. — Оригінальні велосипеди такого типу надзвичайно дорогі, тому власноруч зробив собі його копію. Такий "кишеньковий" велосипед, яким я їжджу рік часу, не поступається в швидкості звичайному, на ньому легко можна їздити стоячи чи не використовуючи рук.

Тарас Терлецький з Микулинців, який отримав відзнаку фестивалю за найкреативніший велосипед, продемонстрував свій диво-байк.

— Користуюся ним уже другий рік, — розповідає Тарас. — Побачив велосипед такої конструкції в Інтернеті і разом із дідусем і старшим братом Денисом виготовили таке чудо техніки. Їжджу велосипедом до Тернополя, в Теребовлю.

Велосипед зібрано не лише з велосипедних деталей, але й з частин автівки та байка. Він має три зірочки, які обертають подвійний ланцюг. Як переконався автор цих рядків, приборкати такий велосипед, коли кермо знаходиться "вище неба", доволі непросто. "Спочатку треба відштовхнутися ногами, — радить Тарас. — Тоді можна впевнено крутити педалі. Але під гору ним не поїдеш, тому іноді доводиться ходити пішки" (посміхається — ред.).

Завідувач сектору

У тернополянина Андрія Ларочкіна — складаний велосипед марки "Brompton".

Учасники велофестивалю "Ровер" на стадіоні села Великі Гаї. 24 травня 2015 року.

Микола Табачук — найстарший учасник фестивалю "Ровер".

Житель с. Великі Гаї Володимир Мартинов із сином Назаром на фестивалі "Ровер".

молоді та спорту Тернопільської РДА Василь Заторський спільно з головою ГО "Асоціація велосипедистів Тернопілля" Антоном Одобецьким провів вікторину серед дітей шкільного віку на знання правил дорожнього руху, серед велосипедистів — комбіновану велоестафету і спринт на швидкість (60 метрів), конкурс на найкращий український велокостюм. Переможців і призерів нагороджено медалями, відзначено пам'ятними сувенірами та цінними подарунками.

Окрему відзнаку отримав найстарший учасник фестивалю — 75-річний вчитель фізики Домашорницької ЗОШ I-II ступенів та Ігровицької ЗОШ I-II ступенів

Микола Табачук.

— Велосипедним спортом займаюся близько тридцяти років, — розповів Микола Миколайович. — Торік брав участь у велопробізі за маршрутом Тернопіль — Великі Бірки. Їжджу велосипедом усе літо. Якщо вірити лічильнику, долаю щороку 3,5-4 тисячі кілометрів. Велоспорт розвиває ноги, нормалізує серцебиття. Крім цього, 27 років займаюся моржуванням: купаюся взимку, бігаю босоніж по снігу. Подорожую разом із колегами горами. Життя коротке, тому треба радіти кожному дню.

Спеціальними подяками за допомогу у проведенні спортивно-масового заходу "Ровер" відзначено директора ПП "Агрон" і ФГ "Березовського" Юрія Березовського, представника ЗАТ "Оболонь" Михайла Ратушняка, директора департаменту сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту Тернопільської ОДА Віктора Мацікура, голову ГО "Асоціація велосипедистів Тернопілля" Антона Одобецького, Великогаївського сільського голову Олега Кохмана. Грамоти за підготовку та участь у фестивалі "Ровер" отримали заступник голови Тернопільської РДА Уляна Люлька, завідувач сектору молоді і спорту Тернопільської РДА Василь Заторський, начальник відділу культури Тернопільської РДА Андрій Галайко, директор охоронної археологічної служби України "Подільська археологія" Богдан Строць, інженер виробів із паперу Володимир Кріса, який представив свої творіння на "Ровері".

Більше світлин із велофесту "Ровер" можна знайти на сторінці газети "Подільське слово" у мережі Facebook.

ВІСНИК ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТА

“У вогні перетоплюється залізо в сталь. У боротьбі перетворюється народ у націю”.
Євген Коновалець.

число 5

травень, 2015

• День за днем

• Сторінки історії

• День за днем

Годинник історії

Червоно-чорний календар пам'ятних дат для кожного українця. Радимо зберігати в серці та у домі на видноті впродовж усього життя

Червень

1 червня

Тарас Трясило, гетьман війська Запорізького, розгромив поляків біля Переяслава (1630).

1 червня

День пам'яті замучених голодом 7 млн. українців в УРСР (1933).

5 червня

Катерина II знищила Запорізьку Січ (1775).

8 червня

Петра Дорошенка обрано гетьманом України (1668).

9 червня

Німці закатували патріота, українського поета Олега Ольжича-Кандибу (1944).

14 червня

Народився Євген Коновалець, полковник Армії УНР, командант УВО, перший голова ОУН. (1891)

9 травня для України — день перемоги чи чергова дата зміни окупаційних режимів?

Продовження. Початок у числі 4 “Вісника Подільського Націоналіста”.

...ОУН із тактичних міркувань вирішила орієнтуватись на підтримку Німеччини. Намагаючись грати на протиріччях між великими державами, оунівці хотіли створити самостійну Українську державу під протекторатом Німецького Рейху, щоб відстоювати українські інтереси, маючи реальні важелі впливу.

Після захоплення німцями Львова, 30 червня 1941 р., було проголошено відновлення Української держави і сформовано уряд, який очолив однин із лідерів ОУН Ярослав Стецько. По всіх містах та містечках, у багатьох селах відбувалися подібні проголошення. Цю акцію українське населення вітало з великим піднесенням.

Проте німецька влада відкрила свої карти, де, як відомо, не було місця політичній самостійності українського народу. Проголошення Української держави суперечило планам німецької імперської політики, яка вважала Україну своєю майбутньою колонією. Німецький уряд не визнав Українську державу і оголосив війну всім державно-самостійницьким силам нашого народу. Нацисти заарештували лідерів ОУН Ярослава Стецька, Степана Бандеру, членів крайового правління. Арештованих відправили до Берліна, а потім до концтабору Заксенгаузен.

Отже, витворилася досить чітка ситуація: з одного боку — український самостійницький рух під проводом Бандери, з другого — німецька окупаційна влада. Щодо групи Мельника, то й вона невдовзі розчарувалася у німецькій політиці і стала у виразну опозицію до Третього Рейху. Це призвело до того, що почали формуватися українські підпільні та партизанські групи. Український народ повстав і зі зброєю в руках боронив власну й національну гідність та права господаря на рідній землі. Ще у 1941 р. на волинському Поліссі було створено перші українські партизанські підрозділи під проводом Тараса Бульби-Боровця, які отримали назву “Поліська Січ” і підтримували контакти з урядом УНР у вигнанні. Формуються похідні групи ОУН. Одночасно створюється Українська Національна Рада, яка намагається діяти легально, щоб захистити інтереси українського населення. Виходять у світ українські газети — “Волинь” у Рівному за редакцією Уласа Самчука, “Українське слово” у Києві за редакцією Івана Рогача, журнал “Литаври” за редакцією Олени Теліги. Незабаром ці видання були заборонені, а їх редактори (І. Рогач, О. Теліга) ув'язнені, або розстріляні нацистами, оскільки німці за жодних обставин не хотіли підтримати самостійницький рух.

Створення Української повстанської армії. В таких умовах український рух опору стає все більш організованим і масовим. У жовтні 1942 року на Волині було створено Українську повстанську армію, перший її штаб знаходився в урочищі Гутвин біля Костополя. Українські повстанці воювали не тільки проти німців, але й проти радянських партизанів та комуністичного підпілля, а також проти Армії Крайової, інших польських формувань, які намагалися контролювати терени Західної України з метою включення їх до складу майбутньої звільненої Польщі задля відновлення польської окупації Волині та Галичини. Головними командирами УПА були Дмитро Клячківський (Клим Савур, 1942—1944) та Роман Шухевич (Тур, Тарас Чупринка, 1944—1950). Серед повстанського керівництва найбільш помітними були Сергій Качинський, Василь Івахів, Ростислав Во-

лошин та інші.

Після вступу на територію України у 1943-1944 рр. Червоної армії, УПА почала воювати проти радянської влади під гаслом боротьби за Українську державу. СРСР використовував традиційні методи у війні з партизанами й підпіллям, насамперед, намагаючись підірвати довіря місцевого населення до повстанців. Чинилися провокації, подібні до тих, що були організовані поляками у Закарпатті у 1939 р., тільки в значно більших масштабах. На відміну від закарпатських подій, історію боротьби радянських спецслужб проти УПА вивчати складно, оскільки архіви КДБ СРСР дотепер повністю не розсекречені.

Радянські партизани в Україні. Радянський підпільний і партизанський рух у перший період війни був скоріше виявом боротьби за самозбереження, ніж цілеспрямованим опором нацистам. Німці просувався дуже швидко, у їхньому тилу опинилося чимало комуністів, посадових осіб, працівників НКВД, які переховувалися переважно в лісах і стихійно організувалися в бойові групи. Щоб не допустити посилення радянських впливів, українські підрозділи Поліської Січі Т. Бульби-Боровця успішно боролися з такими групами.

На відміну від Правобережжя, на сході України радянське командування вже мало змогу підготуватися до підпільної боротьби. У червні 1942 р. було створено Український штаб партизанського руху на чолі з генералом Т. Строкачем, який займався координацією дій партизанських загонів, засилав у ворожий тил диверсантів, постачав радянським партизанам зброю та амуніцію. Командування цими загонами здійснювали переважно співробітники НКВД, більшість яких знищували українців у період передвоєнних комуністичних репресій та голодомору.

Радянські партизани на території України боролися як з німцями, так і з українським національно-визвольним рухом, особливо у Західній Україні. Москва за всяку ціну хотіла знищити всі ті сили, які прагнули відновити самостійну Українську державу. Незважаючи на це, підтримка УПА з боку місцевого населення, зокрема на Волині, була значно більшою, ніж червоних партизанів, які були виразно антиукраїнським чинником.

Українська дивізія “Галичина”. Після перемоги Червоної Армії під Сталінградом Німеччина почала втрачати свої позиції на сході. Фронт швидко наближався до України. У 1943 р. радянські війська захопили Київ і просувався далі на захід. У цій ситуації частина українських діячів у Галичині почала створювати українську дивізію, яка увійшла до складу німецьких охоронних відділів СС і отримала назву “Галичина”. Причиною такої позиції було те, що, по-перше, політична свідомість галицьких українців формувалася протягом XIX—початку XX століть під впливом австрійської й німецької політичних традицій і для цієї свідомості характерним було сприйняття Росії (СРСР) як агресора та одвічного ворога України. По-друге, у Галичині нацисти не проводили масових каральних акцій щодо місцевих українців, натомість всі пам'ятали більшовицький терор “перших совітів” 1939—1941-х рр. Ініціатори створення дивізії, використовуючи досвід січових стрільців періоду I Світової війни, хотіли, щоб це був окремий військовий підрозділ, вояки якого присягали б Україні і воювали на боці Німеччини та її союзників проти більшовицької Росії. Це, на думку дивізіяників, дозволило б ставити питання перед Німеччиною про можливість відновлення на українських теренах національної державності та захисту українців від червоного терору.

Продовження на 10 стор.

Годинник історії

Червоно-чорний календар пам'ятних дат для кожного українця. Радимо зберігати в серці та у домі на видноті впродовж усього життя

Червень

15 червня

Григорій Мацейко (псевдонім “Гонта”), член Організації українських націоналістів, убив міністра внутрішніх справ Польщі Броніслава Перацького (1934 рік).

26 червня

Фіксова на дата завершення повстання у Кенгірі, загибель 500 українських жінок, які, взявши за руки, у святкових вишиванках лавами рушили проти танків. Танки навіть не зменшили швидкості й один за одним переїхали живу фалангу (1954 рік)

28 червня

День Конституції України. Святкується щорічно від дати прийняття - 28 червня 1996 року.

30 червня

Проголошення Акту відновлення Української держави, Українськими національними Зборами в окупованому німцями Львові, обрання Українського Державного Правління на чолі з Ярославом Стецьком (1941).

30 червня

Народився Роман Шухевич — Голова Генерального Секретаріату УГВР, Головний Командир УПА, Голова Проводу ОУН (1907 рік).

30 червня

Початок визвольного повстання на Воркуті (1955).

30 червня

Утворення УМА — попередниці УПА (1991 рік).

9 травня для України — день перемоги чи чергова дата зміни окупаційних режимів?

Продовження.
Початок на 9 стор.

Натомість німці дозволяли створювати національні підрозділи лише у підпорядкуванні СС з метою кращого їх контролю. Нацисти не брали на себе жодних політичних зобов'язань, а створені військові одиниці мали назву охоронних. Їх бійці не були членами СС, оскільки в цю структуру представники поневолених народів не приймалися. Українським дивізіям вдалося відстояти можливість прийняти присягу на вірність Україні. Створена у 1943 р., українська дивізія "Галичина" брала участь в боях із Червоною армією і була розбита у липні 1944 р. під Бродами.

Історія цієї дивізії ще раз доводить, що бездержавний народ часто змушений іти на поступки своїм ворогам чи співпрацювати з ними з тактичних міркувань. Не завжди така співпраця була виправдана і приносила перемоги, але, зрозуміло, що люди, які йшли на це, щиро бажали добра своїй нації і не могли бути зрадниками. Це ж стосується й мільйонів українців, які воювали у лавах Червоної армії, котра перемогла Німеччину, але перемо-

га якої не принесла суверенності і політичних свобод Україні.

Завершення й підсумки німецько-радянської та II Світової війни. Наприкінці 1942 р. відбувся радянський контрнаступ під Сталінградом, який згодом дозволив розпочати військові операції Червоної армії на території України, зокрема, на Донбасі та Харківщині. Восени 1943 р. радянське командування провело операцію з захоплення Києва, присвятивши їй черговий річний більшовицької революції. На штурм Дніпра було кинуте сотні тисяч солдатів, серед них багато необстріляних бійців. Це призвело до величезних втрат, зокрема і серед мобілізованої української молоді Лівобережної України. Така практика застосовувалася радянською владою на Правобережній Україні і сприяла масовому знищенню українського чоловічого населення — потенційних носіїв українських державницьких устремлінь та мобілізаційний резерв УПА.

Протягом 1943-1944 рр. німецькі війська під ударами Червоної Армії були витіснені з України, і на цих землях знову встановився комуністичний тоталітарний режим. Таким чином

можна стверджувати, що у 1943-1944 рр. з відновленням радянської політичної системи в Україні відбулася заміна однієї окупаційної влади іншою.

В лавах армії СРСР воювали мільйони українців, з них в боях із нацистами загинуло близько 2,5 млн. Незважаючи на це, комуністична партія та її репресивний апарат й надалі проводив політику, спрямовану на знищення кращих представників української нації. Знову почалися депортації населення та голодомори, жертви яких обраховувалися мільйонами. Відстоювання ідеї незалежності України вважалось одним із найбільших злочинів. За це стратили не одну тисячу патріотів.

Історія воєн пишеться переможцями. Переможцем, який виніс головний тягар боротьби з фашистською Німеччиною, був Радянський Союз. Це дало йому велику перевагу у створенні власної, сфальсифікованої версії війни. Радянські фальсифікації починалися уже при виборі назви і хронологічних рамок. У СРСР, так само як у теперішній пострадянській Україні, ця війна називається "Великою Вітчизняною", а її відлік проводиться не з 1 ве-

ресня 1939 р., а з 22 червня 1941 р., із початку німецької агресії проти СРСР. Вибір дати створював ілюзію, ніби Радянський Союз був невинною жертвою і тільки те й робив, що визволяв інші народи; ніби перед тим не було його агресії проти Польщі, Румунії, Фінляндії, балтійських країн; ніби пакт Молотова-Ріббентропа не торував шлях війні, а німецькі танки не завоювали всю Європу, заправляючись радянським паливом.

Назва "Вітчизняна війна" приховує той факт, що мільйони українців після початку воєнних дій не вважали СРСР своєю "вітчиною", а Україна, яка не мала своєї державності, була не суб'єктом, а об'єктом війни, іншими словами, жертвою агресії тоталітарних держав. Україна втратила понад 8 млн. людей, що є одним із найбільших показників втрат народів у цій страшній війні.

Німецько-радянська війна закінчилася підписанням фельдмаршалом Кейтелем 8 травня 1945 року акту капітуляції Німеччини, який прийняли представники СРСР, Великобританії, США та Франції. Друга світова війна закінчилася пізніше — 2 вересня

1945 року, після капітуляції Японії. Натомість значна частина українців і далі продовжувала боротьбу, у т.ч. збройну, за незалежність, проти радянської і польської окупації, вступивши в новий період своєї історії.

Ця боротьба велася, як ів попередні часи, на власній етнічній території, а значить була оборонною та справедливою, на відміну від дій сусідів України зі сходу чи заходу. Революційно-повстанська боротьба 40-50 років спричинила створення духовно спаяного моноліту революціонерів-патріотів, об'єднаних незламною вірою у святість виборюваної справи. Героїзм став масовим явищем, нормою щоденного життя не лише повстанців, але й усіх українців.

Відродно, що цьогогоріч зрушили "непорушне" у темі 9 травня на державному рівні. Сподіваємось, історія України, писана кров'ю мільйонів українців, засвітиться правдою для майбутніх поколінь. Народ випростається, гордо підніме голову, стане господарем на власній землі! Слава Україні!

Ксеня ГАЛИЧАНКА.

• Ми — українці

Невмируща "Легенда УПА"

Микола КИЧАК,
учитель фізичної культури
НВК "Лозівська ЗОШ I-III
ступенів — ДНЗ".

16-17 травня в місті Теробовлі на території дитячого табору „Орлятко” відбулася 11 обласна теренова гра „Легенда УПА”, яка сприяє національно-патріотичному вихованню молоді, формує прагнення бути сучасним українцем, який стає на шлях самовдосконалення та веде здоровий спосіб життя.

Цьогогоріч у тереновій грі взяли участь 14 команд: Зборівського, Збаразького, Тернопільського, Гусятинського, Підволочиського, Шумського, Борщівського, Теробовлянського, Заліщицького, Козівського, Бучацького, Бережанського, Чортківського районів Тернопільської області та міста Тернополя. Тернопільський район представляла команда НВК „Лозівська ЗОШ I-III ступенів — ДНЗ” — багаторазовий учасник та призер цих змагань. У програмі теренової гри були змагання з пейнтболу, техніки пішохідного туризму (командна смуга перешкод), інтелектуальні змагання на знання історії національно-визвольної боротьби в Україні у XIX—XXI ст., ватра знайомств (презентація команди), кращий рій табору, тактична гра з елементами орієнтування на місцевості та боротьба за прапор. Всі команди розташовувалися у польових умовах — у наметах. Цьогогорічна гра зібрала найбільшу кількість учасників.

Першими у боротьбу ввійшли туристи та пейнтболісти. Якщо туристська смуга перешкод для наших туристів із технічного боку не була складною, то довжина таких етапів, як „навісна переправа через яр” (22 метри), переправа по мотузці з поруччями через яр” (20 метрів) вимагала доброї фізичної підготовки. В цьому виді змагань наші туристи всього кілька секундми поступилися третій команді і зайняли четверте місце. Паралельно у боротьбу ввійшла команда з пейнтболу. Впевнено здолавши один за одним суперників зі Зборівського, Шумського та Теробовлянського районів, лозівчани вийшли у фінал, де зустрілися зі своїм постійним суперником по

Учасники обласної теренової гри „Легенда УПА” на території дитячого табору „Орлятко” в місті Теробовлі, травень 2015 року.

фінальних боях — командою Козівського району. Якщо позаторік наша команда прогала їм фінальний бій, минулого року виграла, то цього разу перемогу знову святкували козівчани.

Третім видом змагань у цей день була інтелектуальна гра „Брейн ринг”. Команди розмістилися навколо суддівського столика. Протягом хвилини команди мали відповідати у письмовій формі і віднести листок із відповіддю судді. Запитання були різні за складністю і за оцінкою у балах. У цьому виді змагань наша команда продемонструвала найкращі знання з історії визвольної боротьби в Україні, здобувши впевнену перемогу. Заключним видом змагань першого дня була презентація — творче представлення своєї команди, свого району. Проводилася презентація біля великої ватри і завершилася далеко за північ. Тут лозівчани були на висоті і увійшли у трійку призерів. Після підведення підсумків першого дня змагань виявилось, що в загальному заліку ми перебуваємо на другому місці, не багатаго поступаючись господарям — команді Теробов-

лянського району. Тепер все залежало від результату теренової гри і в значній мірі від результату жеребкування. Якби наша команда потрапила в одну сотню з лідером — командою Теробовлянського району, то в найкращому випадку ми були б другими. Якщо ж у різні сотні, то тут можливо здобути перемогу. Всі з нетерпінням чекали результату жеребкування.

Тут, як кажуть, фортуна була на нашому боці — ми з лідером у різних сотнях. Завдання команд на гру було непросте. Команди-рої стартували одна за одною з інтервалом у дві хвилини. На старті отримували карту, на якій були позначені 6 контрольних пунктів, захоплення кожного з яких мало свою вартість у балах. Контрольний час на проходження дистанції — дві години. За цей час команди мали відвідати якомога більше контрольних пунктів і обов'язково часно прийти на останній, де відбувалося формування сотні. Команда, яка не вкладалася у контрольний час, припиняла боротьбу. Кінцевих контрольних

пунктів, де з роїв формувалися сотні, було два. Половина команд повинна була з'явитись на один із них, інша на другий. Хоча наш рій з'явився на цей контрольний пункт одним із останніх, зате у своєму доробку мав значну кількість бонусних балів за взяті попередні КП. Після того, як сотня була сформована, із числа бійців рою, який прибув першим на місце формування сотні, призначався командир, сотня отримувала назву та карту, на якій було зазначене місце знаходження прапора, до якого сотня повинна була вийти і провести за цей прапор „бій” з іншою сотнею. Наш рій потрапив у сотню „Вовків”, яка першою прибула до місця бою і провела тренувальний бій з командою інструкторів, здолавши їх буквально за декілька хвилин: кількісний склад команди інструкторів був у кілька разів меншим від „Вовків”.

До місця бою підходить сотня „Левів”. Сотні шикуються у бойові порядки одна навпроти іншої, стоїть сильна димово завіса. З обох сторін лунають войовничі

кличі. Назріває кульмінаційний момент — бій сотень. Сотня „Левів” обрала оборонну тактику бою. Бійці першої шеренги стояли щільно один біля одного, взявшись під руки, що сковувало їх і не давало можливості індивідуально діяти, „Вовки” ж обрало тактику атаки. Сотня „Вовків” із бойовим кличем „кидається” на противника, щоб зірвати з рукава суперника пов'язку, яка символізує життя. Після втрати пов'язки учасник вибуває з боротьби. „Бій” тривав близько 15 хвилин. Пролунав переможний клич „Вовків” — противника умовно знищено. Сотня отримує прапор, з яким повертається до табору, а рій ім. Дмитра Донцова (Тернопільський район) — загальнокомандну перемогу в Тернопільській обласній тереновій грі.

Всі команди-учасниці гри отримали нагороди, а команди-призери — цінні подарунки з рук голови Тернопільської ОДА Степана Барни. Нашу команду привітав із перемогою колишній голова Тернопільської РДА, сьогодні боєць добровольчого батальйону „Тернопіль” Володимир Болещук.

Чорнобиль-2015: ностальгія за глобальною катастрофою?

Ірина ЮРКО.
Фото автора.

До Революції Гідності Чорнобиль був містом з найвищим градусом популярності в світі серед усього вітчизняного. Багатьом тернополянам хоча б раз у житті доводилося пояснювати комусь з-за кордону, що Тернопіль – не Чорнобиль. Але що ми знаємо про міста-привиди? Хоч в якій області вони знаходяться, можете назвати без підглядання у карту? 16 травня автор цих рядків впродовж дня перебувала на території, що навіть рівнем радіонуклідів пам'ятає катастрофу 26 квітня 1986-го. Спробую побути вашим персональним ліквідатором міфів про ЧАЕС.

Щитовидка і чорнобильське посвідчення

Коли сталося незворотне, моє життя уже завантажилося на 40% у материнському утробі. Згодом про світову катастрофу багато розповідали всі, кому не лень. Шкільна медсестра час від часу прощупувала збільшену щитовидну залозу – давали “Антиструмін”, “Розторопшу”, безкоштовні путівки на море, у санаторії Полісся. Звісно, в школі з приводу посвідчення III категорії про статус та соцзахист громадян, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС (Волинська область), нас і годували безкоштовно...

Інший бік медалі – Чорнобиль – завжди був центральним лейтмотивом жартів у прихильників чорного гумору. Він настільки поширився у суспільстві, що вже й не розібрати, де правда про тварин-мутантів і решту потвор, які водилися у Рудому лісі, а де – дотепний чи ні жарт. Поїхати туди мені закортіло ще в студентські роки, але тоді пазли не склалися. Ще п'ять років тому екскурсія у зону відчуження вартувала 500 грн., без витрат на дорогу до Києва. Тепер – 800. Для іноземців – 80 доларів США. Як зазначив екскурсовод, наші під час відвідин місця глобальної катастрофи просять ще трешу, іноземці – швидше покинути цю територію – така між ними різниця.

Чорнобиль – це український Ватикан

Чорнобильська зона – це своєрідна країна в країні, такий собі український Ватикан. Щоб потрапити на цю територію, потрібно пройти митний контроль у с. Дитятки (Київщина) з попереднім дозволом на в'їзд та індивідуальною страховкою. Вас повинен супроводжувати гід з відповідною ліцензією. Блокпостів кілька, там є прилади, які сканують рівень радіації в людському організмі, у засобів пересування.

Перший пункт призначення – Чорнобиль – місто з найкращим в Україні покриттям доріг, але не від того, що тут мало їздять – полотно насправді часто оновлюють. Якби не порожні вулиці і вікна будинків, можна було б повірити у повноцінність життя цього міста. До речі, життя у межах зони відчуження є – тут працює майже сім тисяч осіб.

Про радіоактивність. Багато з нас побоюються відвідувати цю територію через страх опромінення. Екскурсоводи запевняють, що за день, якщо рухатися вивченим легальним маршрутом, опромінення буде не більшим, ніж на борту літака, який доведе вас з Києва у Москву. Краще вже в Чорнобилі, чи не так? (усміхається – ред.). До речі, у польотах на великій висоті джерелом опромінення є не забруднення, а космос. Звісно, Москва сльозам не вірить, так само я не вірю у слова гідів – робота така: не довіряти. Однак, у сертифікаті про перебування у Чорнобильській зоні мені зазначили 300 одиниць зо-

16 травня журналіст газети “Подільське слово” Ірина Юрко побувала у зоні відчуження. Прип'ять – місто, якому на момент аварії на Чорнобильській АЕС було всього 16 років.

Пам'ятник ліквідаторам аварії на ЧАЕС у м. Чорнобиль, який пожежники і працівники Чорнобильської зони відчуження виготовили за власний кошт.

вннього опромінення. На сайті Чорнобиля є опція, яка допомагає перевірити рівень радіації в онлайн режимі. В межах кілометра від знаменитого реактора є ідалія, якою користуються всі відвідувачі.

Про розчарування. Мій друг (з майже 40 осіб ми двоє були україномовними) у перші хвилини перебування у зоні відчуження пригнічено сказав, що фото доведеться багато обробляти, додаючи моторошних контрастів, чорно-білих фільтрів, бо надто все весело виглядає. Весняна зелень буяє, як і будь-де, тварин-мутантів не зафіксовано, як і інших нафантазованих істот. На дорогах – свіжа розмітка, газони вистрижені, в порядку декоративні кущі і клумби. Загалом, тут уже багато мейнстріму. У туристичних пунктах, якими нас водили, є ба-

гато “сфабрикованих” експозицій – уже готові до прицілів фотографів іграшки в дитячому садку, виставлені так, щоб додавати моторошності. Все ніби випадково, але якимось не переконливо. Багатоквартирні будинки уже зовсім обідрані, жодних ознак життя. Одна з п'яти шкіл у м. Прип'ять недавно обвалилася – час і волога роблять свою “чорну справу”. Втім, цікавого ще багато.

Середній вік прип'ятчанина в 1986-му становив 26 років

В рамках екскурсії (на страх і ризик гіда) нам дозволили піднятися на 16-поверхівку в м. Прип'ять. Ще те видовище! Тут відкривається панорама на все місто, видно реактори, сумне оглядове колесо,

на яке не встигли продати жодного квитка, “Білий дім”. Той незручний момент, коли бачиш, як природа поглинає урбан – ціле місто. Вулиці густо проростають деревами, одна береза оселилася просто на танцполі дискотеки в будинку культури. Страшно і сумно дивитися на добротні будинки, які водномить покинули всі жителі – середній вік прип'ятчанина в 1986-му становив 26 років (!), вік міста теж був зовсім юний – всього 16 років. Після аварії жителям сказали покинути домівки на три дні, тому з собою особливого нічого не брали, домашніх тварин теж залишили. І більше ніколи не повернулися.

Коли ми їхали з Києва у зону відчуження, екскурсовод увімкнув фільм про ЧАЕС, зітканий з інтерв'ю-спогадів ліквідаторів. Запам'ятався епізод, коли на подвір'ях колишні жителі залишили написи: “Собаки нема”, “Будь ласка, не бийте kota – миші все знищать”, “Будь ласка, зачиняйте квартирки”. А ще – теза одного з героїв: “Я повертаюся у зону відчуження кожні два-три роки – ця ностальгія за глобальною катастрофою, м'яко кажучи, дивна”.

Місто Прип'ять вразило мене, насамперед, своєю прогресивністю. В невеличкому місті вже тоді був масштабний басейн – щочетверга замість перших двох уроків тут навчали плавати дітей прип'ятчан. На знаменитій дискотеці “Едісон-2” крутили зарубіжну музику – нехарактерне явище для країн Радянського Союзу. Сюди зусіх-усюду з'їжджалися на постійне проживання перспективні науковці, інженери, що працювали над розбудовою реактора – це була так звана “генерація довгого рубля”, що передбачала великі заробітки. Рівень безпеки: діти 5-6 років без супроводу дорослих користувалися громадським транспортом і могли переїжджати з, приміром, Прип'яті у Чорнобиль купити морозива і назад.

З приємного – там можна погодувати справжніх сомів. У зоні відчуження є дві водойми – ріки Уж і Прип'ять, і хоч вони й вважаються основними ретрансляторами радіонуклідів, там ще є життя, принаймні рибне. Я бачила двох сомів, буквально заготованих туристами хлібом. Найкраще, кажуть, їх спостерігати у червні, вони чисельніше випливають до сонця на поверхню води. Нічого зайвого в них теж не відросло.

Специфічно мій організм поведився під час візиту в Чорнобиль-2, де ми оглядали 150-метрову антену загоризонтного стеження. Там моментально розрядився телефон. Було важче дихати і відчувався дивний металевий присмак.

P.S. Якщо взяти з зони відчуження який-небудь сувенір напам'ять, можна вирішити своє житлове питання на 5 років – саме такий термін позбавлення волі згідно з чинним законодавством України.

Добротні житлові будинки у м. Прип'ять поглинає природа. Масивна округла споруда на фото праворуч – новий захисний саркофаг для накриття четвертого аварійного реактора.

Чемпіонат Тернопільського району: тур 4

Результати четвертого туру: вища ліга – Грабовець–Озерна 3:2, Дичків–Біла 5:0, Велика Березовиця–Великі Гаї 0:1, Плотича–Велика Лука-Мишковичі 2:0, Товстолуг–Шляхтинці 4:4, Великі Бірки-Дубівці (матч не відбувся через неготовність футбольного поля); перша ліга – Кутківці-Байківці 4:2, Івачів–Пронятин 3:3, Острів–Динамо” (Ступки) 3:2, Довжанка–Гаї Шевченківська 1:2, Прошова–Великий Глибочок 1:2, Білоскірка–Романівка (матч перенесено); друга ліга – Смиківці–Лозова 3:4, Підгородне–Жовтневе 1:4, Забойки–Ігровиця 5:2, Баворів–Малий Ходачків 2:4, Залізіці–Велика Лука-Мишковичі-2 1:2, Товстолуг-2–Петриків 5:1. Команді Велика Лука-Мишковичі-2 в домашньому матчі другого туру проти команди Жовтневого зараховано технічну поразку –:+(0:3).

У п'ятому турі (31 травня) зустрічаються: вища ліга – Дубівці–Товстолуг, Біла–Плотича, Великі Гаї–Дичків, Озерна–Великі Бірки, Велика Лука-Мишковичі–Грабовець, Шляхтинці–Велика Березовиця; перша ліга – Великий Глибочок–Кутківці, Гаї Шевченківська–Івачів, “Динамо” (Ступки)–Домаморич, Романівка–Прошова, Пронятин–Білоскірка, Байківці–Острів; друга ліга – Лозова–Товстолуг-2, Жовтневе–Залізіці, Ігровиця–Підгородне, Малий Ходачків–Смиківці, Велика Лука-Мишковичі-2–Довжанка, Петриків–Забойки.

• Кримінал

Обережно: аферисти!

Марія ЛУЦИШИН,
старший інспектор по РН та
ГФ СДІМ МГБ
Тернопільського РВ УМВС
України в Тернопільській
області.

Шахраї розсилають смс-повідомлення на мобільні телефони з текстом: “Ви виграли автомобіль!”. У повідомленні йдеться, що інформацію про те, як забрати своє авто, абонент може отримати за вказаним телефоном.

Люди, зрадівши пропозиції, телефонують на номери. Далі їм розповідають про умови акції і пропонують, щоб отримати автомобіль, перерахувати гроші на певний банківський рахунок. Кошти начебто потрібно сплатити за оформлення документів на автомобіль та узаконення виграшу. Потерпілі справно перераховують готівку. Вже після того дізнаються, що потрапили у шахрайську пастку.

Правоохоронці застерігають – не слід бути надто довірливими. Ким би не представлялися невідомі: мобільними операторами, правоохоронцями, працівниками банку чи інших держустанов, перш, ніж виконувати їхні умови, слід переконатися у достовірності інформації. У всіх сумнівних ситуаціях проявляйте пильність та здоровий глузд.

Управління Пенсійного фонду України в Тернопільському районі просить отримувачів пенсій своєчасно повідомляти органи, що призначають та виплачують пенсію, про прийняття на роботу, звільнення з роботи, зміни в складі сім'ї, зміни місця проживання та інші обставини, що можуть вплинути на пенсійне забезпечення. **Тел. для довідок: 53-50-72, 53-51-54.**

• Акції

• Консультації

Учні Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст. зібрали книги для дітей Донбасу.

“Українську книгу — Донбасу”

Під керівництвом шкільного бібліотекаря Лесі Теодозіївни Павлик в Ігровицькій ЗОШ І-ІІ ступенів пройшла благодійна акція “Українську книгу — Донбасу”. Учні школи з радістю відгукнулися на оголошення про збір книг для дітей Донбасу, адже кожен розуміє ситуацію, яка склалася на сході

України. Всі зібрані книги передані шкільним бібліотекарем в Тернопільську обласну універсальну наукову бібліотеку.

Стефанія РОМАНИШИН,
педагог-організатор Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст.

• Виставки

Книги у пошуках читача

10 травня у центральній районній бібліотеці в селищі Великі Бірки представлено розгорнуту книжкову виставку “Книги у пошуках читача”, яка приурочена Всесвітньому дню книги та авторського права. Її мета — привернути увагу до книги й читання, залучити до бібліотеки нових користувачів.

Література на виставці розміщена у 4 розділах. Перший розділ “Нова хвиля української літератури — дзеркало сьогодення і скарб для майбутніх поколінь”, представляє книги володарів премії “Коронація слова”. Тут користувачі можуть познайомитися з такими виданнями, як Володимира Лиса “Маска”, Володимира Лиса “Століття Якова”, Люко Дашвар “Битіє. Макар” у 2-х книгах, Жанни Куяви “Дерево, що росте в мені”. Другий розділ “Гірко і биль туманяє око, спитати хочеться мені: це розрахунок чий жорстокий зіткнув народи у війні” знайомить відвідувачів із виданнями героїко-патріотичної тематики та художньою літературою, яка присвячена подіям Другої світової війни.

Книжкова виставка у центральній районній бібліотеці в смт Великі Бірки.

Третій розділ “Герої не вмирають” присвячений подіям Революції Гідності, Майдану, пам'яті Небесної Сотні. Тут користувачі можуть ознайомитися з такими новими виданнями, як “Євромайдан. Хроніка в новелах”, Марко Рудевич “Я з Небесної Сотні”, “Євро-

майдан. Хроніка відчуттів”, Андрій Курков “Дневник Майдана”.

У розділі “Невідома Україна” читачі ознайомляться з рядом видань серії “Невідома Україна”. Тут представлені видання, що висвітлюють основні стани державотворчого процесу в Україні.

• Справи приватні

ПРОДАМ

* металопластикові вікна, двері (замірювання, доставка, встановлення). Тел.: (097) 720-99-53, (097) 623-57-23.

* резину 205x70, R15 “Kumho”, зимова, до Ниви “Chevrolet”, або обмін рівноцінно — на R16, літню, до Ниви “Тайга”. Тел. (098) 705-79-00.

* комбайн СК-5 “Нива” на запчастини. Тел.: 49-32-15, (099) 193-49-36.

* трактор “Kubota” ZL1-205 (повний привід). Пік випуску 1999. Ціна договірна. У комплекті — фріза. Тел.: (099) 31-23-151, (096) 10-18-416.

* мотоблоки нові (потужністю від 4 до 15 к. с.), трактори (від 12 к. с.), мототрактори, двигуни різних потужностей, навісне обладнання. Гарантія, з/ч, безкоштовна доставка. Знайдете дешевше — віддамо ще дешевше. Тел. (098) 598-94-84, (0352) 49-30-00, (098) 259-19-58, 066 665-36-06.

* нові автомобілі: ЗАЗ, Lada, Chevrolet на виплат. Пенсіонерам і пільговикам знижки. Тел. 097-800-62-81.

* УАЗ 1959 р. в., двигун ГАЗ-24.

6 місць, двохдверний, кузов із металевою обивкою. Ціна договірна. Тел.: 49-32-81, 067-38-14-441.

* пшеницю. Тел.: (097) 317-15-23, (097) 440-06-04.

РОБОТА

* на роботу СТО потрібні: автоелектрик, автослюсар, слюсара з ремонту легкових автомобілів та бусів. Тел.: 51-00-97, 067-700-55-02.

ПОСЛУГИ

* фуршетні столи до урочистих подій (серця, лебеді тощо), ведучі на весілля, тамада, народні обряди. Тел. 098 592-71-01.

* репетиторство з англійської та польської мов. Тел. (097) 491-58-41.

* виконуємо сантехнічні і газозварювальні роботи різної складності. Послуги: встановлення водонагрівачів, пральних машин, кондиціонерів, лічильників; заміна стояків, водопроводу, каналізації, опалення. Пенсіонерам та учасникам Великої Вітчизняної війни — знижки. Тел. (097) 14-86-723.

* здам в оренду приміщення під рихтовку і покраску, механічну майстерню 100 м². Тел.: 51-00-97, 067-700-55-02.

* здам в оренду приміщення під офіс 19 м². та 20 м² Тел.: 51-00-97, 067-700-55-02.

* здам в оренду приміщення для автоелектрика на СТО. Тел.: 51-00-97, 067-700-55-02.

* СТО “Спектр” (м. Тернопіль, вул. 15 квітня, 44) ремонтує двигуни, коробки передач, ходову частину, гальмівну систему, систему охолодження, здійснює комп'ютерну діагностику автомобілів, зварювання. Тел.: (067) 700-

Особливий порядок виплати пенсії працюючим пенсіонерам

Людмила ХМІЛЬ,
начальник відділу з обслуговування та розгляду звернень громадян управління Пенсійного фонду України в Тернопільському районі.

Відповідно до Закону України від 2.03.2015 № 213-VIII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення”, з 1 квітня 2015 року встановлений особливий порядок виплати пенсій працюючим пенсіонерам.

Особливий порядок виплати пенсії працюючим пенсіонерам поширюється на всіх, незалежно від часу призначення пенсії, та має тимчасовий характер — ця норма діє у період з 1 квітня по 31 грудня 2015 року.

Це стосується не всіх пенсіонерів, а тільки тих, які продовжують працювати на спецпосадах (державних службовців, працівників прокуратури, суддів, народних депутатів тощо). Будь-які пенсії, призначені відповідно до за-

конодавства України у період роботи на спецпосадах (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”), не виплачуються.

Якщо людина не займає посаду, яка дає право на спецпенсію, то на неї поширюються загальні правила для всіх працюючих пенсіонерів (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”) — у період роботи на інших посадах пенсії виплачуються у розмірі 85% призначеного розміру, але не менше 150% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (1423,5 грн.), якщо розмір пенсії перевищує цю величину станом на 1.04.2015 р.

Після звільнення з роботи виплата пенсії відновлюється в раніше встановленому розмірі.

• Це важливо

Довідка про взяття на облік внутрішньопереміщеної особи без відмітки міграційної служби — недійсна

Аби отримати допомогу від держави, вимушені переселенці повинні надати у соцзабез інформацію про своє фактичне місце проживання. Відтак у березні уряд ухвалив постанову, якою визнано за доцільне здійснити перевірку та уточнення цих даних.

Організацію роботи для уточнення інформації покладено на Державну міграційну службу України. Однак через значну завантаженість працівників ДМС та з метою уникнення черг при наданні адміністративних послуг, урядом прийнято рішення щодо залучення до здійснення перевірок міліціонерів, представників інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

В міграційній службі області наголошують, що довідка про взяття на облік внутрішньопереміщеної особи без відмітки підрозділу ДМС про реєстрацію місця проживання/перебування — недійсна.

Відтак не пізніше, ніж через 10 днів з моменту видачі довідки органом соціального захисту, пере-

селенці повинні звернутися до підрозділу міграційної служби за місцем фактичного проживання та повідомити свою адресу. Після перевірки даних, до довідки протягом трьох днів буде поставлений відповідний штамп про реєстрацію місця проживання.

У разі зміни адреси фактичного місця проживання, переселенці протягом 10 днів також мають повідомити міграційну службу про такі зміни.

Довідково: з початку року працівники територіальних підрозділів міграційної служби області зареєстрували місце проживання 226 осіб і місце перебування ще 166. 72 вимушених мігрантів із Криму та районів, де проходить АТО, оформили на Тернопільщині паспорт громадянина України, із них півсотні — у зв'язку з втратою документа. 102 особи звернулися до міграційної служби області, аби здійснити вклеювання фотокартки до паспорта громадянина України у зв'язку з досягненням 25-ти чи 45-ти річного віку.

За матеріалами УДМСУ в Тернопільській області.

та інших подій вашого життя. Недорого, віздіз у села, запис на DVD, монтаж фотокліпів. Тел. (0352) 54-11-93.

* весільна фотозйомка, тел. (068) 515-86-17, 54-39-49. Ірина.

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ

* загублений сертифікат на право власності на земельну ділянку, серія 001370, виданий 30.01.1996 р. Тернопільською райдержадміністрацією на ім'я Верхівської Марії Василівни, вважати недійсним.

Рубрики:

1. Куплю
2. Продам
3. Послуги
4. Вважати недійсним

Рубрика

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Тел./код:

Щоб ваше оголошення було надруковане в черговому номері “Подільського слова”, треба заповнити купон і надіслати або принести в редакцію в СЕРЕДУ до 12 год.

Наша адреса: 46 000, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.

Купон безкоштовного оголошення

Текст оголошення

“Українська деталь” (особливо вишивка та національний убір) входить у світову композицію моди швидкими темпами.

Тернопіль fashion days-2015: українське — модно

Ірина ЮРКО.
Фото автора.

22 травня на календарі Файного міста випало бути днем заключного показу VI Тернопільських днів моди. У холі другого поверху Тернопільського академічного обласного драматичного театру імені Т. Шевченка показали, на що цьогоріч слід звертати увагу під час оновлення гардеробу.

Скептики можуть прокоментувати це і так: воно то, може, й модно, але факт залишається фактом: 90% населення Тернополя одягається у так званих магазинах здорового глузду (секонд-хенд), а решта 10% у Тернополі навіть не купують. Все ж на деякі елементи тренду-2015 варто звернути увагу. Більше того, шості Тернопільські дні моди апелювали до національної спадщини українців, де добре простежується істина: “все нове — це добре забуте старе”. На подіумі йшли моделі у вбранні зі столітньою і двоохотлітньою історією. Основний показ сформували два відділи. У першому до уваги прибутні представлені етноколекції, у другому відділі відбулася демонстрація модних тенденцій сезону-2015.

Як бачимо, “українська деталь” (особливо вишивка та національний убір) входить у світову композицію моди швидкими темпами. Навіть американський журнал “Vogue” нещодавно визнав українську вишиванку світовим трендом. На думку авторитетного журналу, “український народний стрій має давні корені, а символіка — глибокий зміст”. Словом, етноколекція — родзинка цьогорічного показу на Тернопільських днях моди. Зокрема, унікальну добірку українських костюмів з усіх регіонів України представила відома майстриня і колекціонер Роксолія Шимчук. Її показ гармонійно доповнили народні строї із

приватних колекцій Тараса Демчури та Віри Матковської. Етносвіт українського народу відтворено в колекціях Елли Ковтун (м. Київ) та Маргарити Козак з Житомира. До слова, Маргарита нещодавно презентувала нову колекцію у Нью-Йорку, а 22 травня її доробок оцінили і тернополяни. У модні дні в Тернополі побувала відома студія вишивки зі Львова “Гоїра”.

Вишукані моделі одягу в рамках модного шоу показали спеці-

Тернопілька Анастасія Дем'янів у сукні від дизайнера Руслана Хвастова, який створив понад сорок колекцій одягу.

ставив дизайнер-одесит Руслан Хвастов, який створив понад 40 колекцій одягу і є організатором дев'яти міжнародних фестивалів. Руслан Хвастов створив костюми до багатьох фільмів, працював з відомими режисерами та акторами. Зокрема, він є лауреатом кінопремії “Ніка” в номінації “краща робота художника з костюмів” до фільму Кіри Муратової “Чеховські мотиви”.

Тернопільське fashionshow має хорошу репутацію серед модельєрів, тому вже кілька років поспіль свої нові колекції особливо скрупульозно готували і представили Гоша Альтшулер, Мальва Флогєа та Ірина Цісецька. Їхні бутіки успішно працюють у ТРЦ “Атріум”, а виробники користуються неабиякою популярністю серед тернополян. Отже, одне із своїх завдань, а саме популяризація українських модельєрів, проект “Тернопільські дні моди” реалізує успішно. Загалом цього року тернополяни побачили нові колекції 12 дизайнерів зі Львова, Києва, Одеси та інших міст. Цього року в рамках Тернопільських днів моди 22 травня організатори вперше запросили до дизайнерського шоуруму в фойє драмтеатру, як найпопулярнішої форми продажу дизайнерських прикрас, одягу.

Модель Анастасія Дем'янів з м. Тернополя демонструвала одяг з трьох колекцій на VI Тернопільських днях моди.

альні гості Тернопільських днів моди — дизайнер Альона Сереброва, а модний дім “CAT ORANGE” представила Влада Литовченко. Черговий раз до Тернополя із новими доробками приїхали дизайнери модного дому “Ріто”. Натомість у Файному місті свою колекцію пред-

Маківник

Для тіста:
25 г свіжих дріжджів
6 жовтків
кілька крапель екстракту ванілі
380 г борошна
190 мл теплого молока
110 г вершкового масла
Для макової начинки:
250 г маку
25 г волоських горіхів
25 г родзинок
25 г цукатів
50 г вершкового масла
1 чарка лікеру amaretto
5 жовтків
1 склянка цукру-пудри
Для помадки:
150 г цукру-пудри
1 ст. ложка холодної перевареної води
2 ч. ложки соку лимона

Тісто. Розкришити дріжджі і змішати з 1/4 склянки ледь теплого молока. Додати 1 ч. ложку цукру і 2 ст. ложки борошна. Ретельно вимішати. Накрити і поставити на 15 хв. у тепле місце, щоб дріжджі активувалися.

Начинка. Мак запарити окропом, відцідити, як охолоне, змолоти 2-3 рази на м'ясорубці з

густою решіткою.

До змеленого маку додати промиті і підсушені родзинки, подрібнені горіхи, цукати, масло і кілька чайних ложечок лікеру amaretto.

Змішати жовтки з цукром-пудрою і збити на піну. Все змішати з маковою масою.

На присипану борошном стільниці викласти тісто, місити кілька хвилин. Перекласти його на деко і розкочати. На розкатане тісто викласти макову начинку і згорнути рулетом. Тісто зіптити в місцях з'єднань. Прикрити плівкою і залишити на 30 хв., щоб підрісло.

Розігріти духовку до 180°C, випікати маківник близько 50 хв.

Помадка. У цукор-пудру додати сік лимона і потрохи вливати воду. Ретельно розмішати. Якщо хочете, щоб помадка була рідшою, додайте ще трішки води.

Готовий маківник вийняти з духовки, залишити на 20 хв., полити цукровою помадкою і посипати горіхами та родзинками.

• Корисні поради

Цікаві подробиці про продукти

* Цибулю, моркву і помідор краще злегка обсмажити (пасерувати) перед додаванням у страву — це збереже їх смакові властивості та ароматичні речовини.

* Борошно для соусів підсушить в духовці або на сковороді до появи аромату смаженого горіха, але не допускаючи зміни кольору. Злегка охолодіть, розведіть невеликою кількістю теплої рідини (бульйон, молоко, відвар або сметана) і лише після цього з'єднайте з рідиною, що залишилася. Добре розмішайте і варіть 5-7 хв.

* Сир перед використанням протріть кризь сито. Сир можна використовувати не тільки в холодних виробах, але і в закусках, салатах, бутербродах і основних стравах.

* Під час варіння м'ясних і рибних продуктів після закипання рідини потрібно швидко зменшити вогонь і варити без кипіння при закритій кришці. Отримаєте соковиті продукти і прозорий бульйон.

* Продукти, призначені для смаження, потрібно класти на розжарену з жиром сковороду при температурі 170 °C. Як тільки утворюється скориночка, вогонь зменшити і довести продукти до готовності. Страви з м'яса і риби необхідно додатково прогріти в духовці або під кришкою.

* Готовність риби визначають за консистенцією — виделка має вільно входити в м'якоть. Готовність м'яса і птиці — ще й за соком, що виділяється: за кольором він має бути прозорим.

* Під час варіння м'яса сіль додають через 1 хв. після закипання, а смажити м'ясо і рибу краще вже підсоленими. Картоплю при смаженні солять, коли на ній утворюється скориночка. Останнім часом фахівці з харчування рекомендують готувати їжу з меншою кількістю солі, а досоловати вже за столом.

* Такі спеції, як лавровий лист, перець, тмин, додають у страву за 10 хв. до готовності.

* При вживанні пряних трав (петрушки, кропу, м'яти, базилика) свіжими їх додають у вже готову страву, перед самим подаванням, а сушеними — за 2-3 хв. до готовності.

* Желатин спочатку замочити у холодній воді з розрахунком 1:4 на 30-40 хв. Потім з'єднайте з теплою рідиною, добре розмішайте, доведіть до кипіння, але не кип'ятіть. Можна також розчинити його на водяній бані (тобто помістити посуд з желатином у кастрюлю більшої місткості з киплячою водою так, щоб рівень рідини з желатином був нижчий за рівень води).

* Замість пекарського порошку (розпушувач), до складу якого входять у рівних кількостях сода і лимонна кислота, можна використовувати тільки соду, але в половинній нормі. Під час приготування тіста соду або пекарський порошок сполучають з борошном і вводять у кінці, коли всі інгредієнти вже змішані. На 1 кг борошна витрачається 2 ч. л. соди або 4-6 ч. ложок пекарського порошку.

* Використовувати ванілін потрібно в маленьких дозах, інакше виріб буде гірким.

* Цедра - це забарвлена частина шкірки цитрусових. Її натирають на дрібній тертці або зрізають гострим ножом і шинкують соломкою. Можна заготувати її заздалегідь, пересипавши цукром, і зберігати в закритому посуді. Важливо, щоб не потрапляла біла частина шкірки, інакше страва буде гіркою.

* Овочевий салат заправляйте перед подаванням на стіл, щоб він не стік.

* Свіжі ананаси, киви і папайя у поєднанні з молочними продуктами гірчать. Щоб цього уникнути, фрукти злегка потушуйте і заправте сумішшю оцту і олії. Або використовуйте консервовані плоди.